

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Cornelii Hazart Societatis Iesv Theologi Discursus Morales In Selectiora Loca Genesis, Exodi, Levitici, Numerorum

Hazart, Cornelius

Antverpiæ, 1688

Discursus VI. Varia Sacrificia pro variis peccatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52700)

Langueo, sed præ amore. Hæc summa amoris est inter vulnera carnis, tantum amoris vulnus sentire, dilectum quærere etiam post vulnera & jacturas: Miramur illam vulneratam vulnera non sentire? *Christi* amor, inquit *Augustinus Serm. 30 de Sanct.* persecutoris pœnam non sentit, quia charitatis flammæ non tantum dolores extinguunt, sed dolores etiam ipsas flammæ amoris magis accendunt.

Beatus vir, inquit *D. Iacobus cap. 1, qui suffert tentationem, quoniam accipiet coronam vitæ quam repromisit Deus diligentibus se.* Quid ait *Apostolus*? excitat ad labores, confirmat patientes, ostentans coronam quam promisit Deus diligentibus se. Quid animi ad patientiam potest adferre corona quæ non patientiæ destinata est, sed amoris? multum sane: Quia is apud Deum vere diligit qui patitur, amare enim est pati: Ideo de *Christo* dicitur: *Dilexit nos, & lavit nos sanguine suo.* Profusio sanguinis, & pati, signum amoris est: Sic etiam ait *D. Ioannes cap. 13: Cum Iesus dilexisset suos, in finem dilexit eos,* quasi diceret: Tunc vere dilexit cum in extremo passus est crucem. Propterea etiam *David* fortitudinem amoris conjunxit, cum dixit *Psal. 17: Diligam te Domine fortitudo mea,* significans, amorem nihil aliud esse quam pati, quemadmodum ad patientiam, singulari opus sit fortitudine.

Tandem ex omnibus hætenus dictis apparet, si velis ut ignis amoris semper ardeat in altari cordis tui, necesse est ut assidue illum nutrias magnis operibus, & inter adversa stes firmus, sic enim amor quotidie crescit magis ac magis, adeoque numquam, aut certe difficillime extinguetur.

DISCURSUS VI.

Varia Sacrificia pro variis peccatis.

Ordinaverat Deus primum Sacrificia quæ vel solo honoris ipsius respectu, vel ex mera offerentis devotione offerri debebant: Nunc incipit varia Sacrificia ordinare pro variis peccatis tam in communi, quam in singulari.

1. In communi: *Sacerdos*, inquit *cap. 4, qui peccaverit per ignorantiam, offeret pro peccato suo vitulum immaculatum Domino: Si peccaverit Princeps per ignorantiam offeret hircum: Si quis de plebe, offeret capream immaculatam.*

2. In singulari. Si quis, inquit *Cap. 5.* audierit vocem jurantis, & non indicarit, vel aliquid immundum tetigerit, sive quod occisum à bestia est, sive per se mortuum, sive aliquod reptile, Si quis iuraverit se aliquid facturum, & non fecerit, rei erunt peccati, & offerent agnam sive capram. Sin autem non possit offerre capram, offeret duos turtures, vel duos pullos columbarum. Quod si nec illa possit offerre, offeret partem similæ, orabitque pro eo Sacerdos, & pro peccato ejus, & dimittetur ei.

Præterea. Si quis per errorem prætermiserit aliquas ceremonias à Deo statutas, offeret pro delicto suo arietem.

Denique si quis negaverit se depositum accepisse à proximo quod tamen ei creditum erat, vel si rem perditam invenerit, & negaverit se invenisse &c. convictus delicti, reddet, & pro peccato offeret arietem: *Et dabit eum Sacerdoti juxta estimationem, mensuramque delicti.* Quod ita explicant *Iosephus* qui fuit Sacerdos *Judaus*, & *Philo* qui in ceremoniis experientissimus: Si inquirunt, confessus fuerit peccatum suum, & veniam petierit, merebitur peccati remissionem.

Hæc omnia clare nos docent fuisse Confessionem apud *Judeos* vel reipsa, vel verbo. Reipsa: Cum enim pro variis peccatis in particulari varia essent Sacrificia, vel vituli, vel capræ; vel hirci, vel agni, vel turturum, vel arietis, qui tale vel tale Sacrificium offerrebat, confitebatur reipsa se tale vel tale peccatum commisisse: Verbo vero, ut clare patet ex *Numeror. cap. 5.* ubi expresse dicitur: *Vir sive mulier cum fecerint ex omnibus peccatis qua solent hominibus accidere, confitebuntur peccatum suum.*

Hæc Confessio figura erat Confessionis nostræ Sacramentalis de singulis peccatis in particulari, quam hæretici abrogarunt, contra institutum *Christi*, contra praxim Apostolorum, contra consuetudinem omnium sæculorum, imo contra & mores Ethnicorum, qui naturæ ductu docebant Confessionem aliquam delicti necessariam esse.

1. *Christum* Confessionem instituisse manifestum est, 1. ex *Matth. cap. 16.* ubi dicit *Petro*: *Tibi dabo claves Regni caelorum, & quodcumque ligaveris super terram erit ligatum & in caelis, & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in caelis.*

2. Ex *Ioan. cap. 20*: Ubi dicit omnibus Apostolis: *Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: Quomodo*

K k k 2

potc-

Confessio-
nis vis.

poterant Apostoli peccata remittere nisi scirent quæ & qualia essent? & quomodo poterant illa scire nisi ipsi peccatores illa dicerent & confiterentur? alioquin absq; eo, cæco modo processissent, & remisissent quæ forte erant liganda, & ligassent quæ forte debebant remitti. Et hoc est quod ait Sapiens *Prov. cap. 28: Qui scelera sua confessus fuerit, & reliquerit ea, misericordiam consequetur.*

Hanc etiam fuisse præxim tempore Apostolorum patet ex *Act. cap. 19*, ubi *Lucas* ait: *Multi credentium veniebant confitentes & annuntiantes actus suos: Multi autem ex eis, qui fuerant curiosa sectati, conulerunt libros, & combusserunt coram omnibus.*

Et quid hoc significat quod ait *Iacobus* Apostolus *cap. 5: Confitemini alterutrum peccata vestra.*

Quod attinet ad consuetudinem omnium sequentium sæculorum, longum esset omnes Patres recensere, audiamus aliquos.

D. Ambrosius lib. de Instit. Virg. cap. 4. Peccati, inquit, medicina, Confessio est.

Tertullianus lib. de penit. Confessio, quam peccator scit institutam à Domino, gehennam extinguit.

Pacianus in Paranesi ad penit. Vos peccatores, inquit, peccare non erubescitis, & erubescitis confiteri.

S. Isidorus lib. 1, cap. 12. Nulla tam gravis est culpa quæ per Confessionem non habeat veniam.

D. Hieronymus in tradit. Hebraic. Peccator confitendo quasi per scalam ascendit in cælum.

S. Chrysostomus Hom. 3 ad Pop. Deus promittit ignoscere peccatoribus, si peccata confiteantur.

S. Augustinus Serm. 49 de verb. Dom. Appareat in Confessione macula cordis tui, & pertinebis ad gregem Christi, quia Confessio peccatorum invitat medicum ut sanet.

S. Zeno Serm. 2, ad Neophyt. Novum, inquit, iudicii genus in quo reus damnatur si excusaverit crimen, & absolvitur, si confitetur.

S. Bernardus Epist. 113: Peccata in Confessione lavantur: Cum mala tua confiteris Sacrificium est Deo spiritus contribulatus, hæc sufficient quoad Patres.

Concludo cum Ethnicis *Senecalib. de Moribus* ait: Ubi est Confessio ibi est remissio: *Pythagoras* dicebat peccata esse detegenda, ut reprehensionibus curarentur. *Aristoteles* dicebat non multum differre ab eo qui peccare non potest, is qui peccata confiteretur.

De-

Denique ab omni tempore habuit *Iaponia*, instinctu naturæ suam confessionem, ubi in particulari sua peccata confitentur.

Ergone sola *Christi* lex hodie careret confessione quam in lege naturæ docuit Deus quando voluit *Adamum*, & *Evam*, & *Cainum* confiteri sua peccata quamvis ipse illa optime nosset? non haberet confessionem lex *Christi* quam semper habuit lex *Moyssis*, quam usurparunt qui à *Ioanne Baptista* baptizabantur? quæ fuit in usu tempore Apostolorum & omnibus sequentibus sæculis? quam ipsa natura etiam docuit gentiles?

Pro omni genere hominum dederat *Christus* medicinam particularem in variis Sacramentis: Baptismum pro parvulis nondum ratione utentibus, Confirmationem pro pueris qui jam ratione uti incipiunt; matrimonium pro illis qui procreare liberos volunt, Sacerdotium pro illis qui juvare animas volunt, Eucharistiam pro omnibus qui ad annos discretionis pervenerint, extremam unctionem pro illis qui ægro sunt corpore; estne credibile quod nullam talem medicinam reliquerit pro illis qui maximè indigebant, nempe pro iis qui ægri sunt animâ, hoc est, pro peccatoribus? Singulæ virtutes habebant sibi contraria vitia quæ sanarent; sed cum hæc esset longa via, & sæpè tempus non suppeteret ad illam conficiendam, oportebat esse aliquod generale remedium, quo omnia simul peccata curarentur, ne sæpè periculum foret in mora. Ad hoc *Christus* confessionem istam quæ semper fuerat in veteri testamento, elevavit ad dignitatem Sacramenti: Noluit tamen nos, sicut passim fiebat in veteri lege, peccata nostra publice, & coram populo confiteri, sed clam coram uno Sacerdote, tanto suavius ac facilius, quanto minus subiectum erubescentiæ; & adhuc inveniuntur Christiani qui confiteri clam erubescunt, cum *Iudeos* non puderet publicè confiteri?

Et quinam sunt Christiani isti quos pudet confiteri? qui vel se excusant, vel silent: Silere sacrilegium est, excusare est magna hypocrisis dum nolunt videri peccatores, sed innocentes, juxta illud *D. Bernardi*: Peccatores sumus sed nolumus æstimari: Orabat *David* Deum *Psal. 140* particulariter, ut hoc malum à se averteret, dicens: *Non declines cor meum in verba malitia, ad excusandas excusationes in peccatis.*

Duplex est potissimum hoc hominum genus. Primum, qui confessionem incipiunt sicut *Phariseus* suam orationem in templo:

Kk k 3

Deus,

Excusatio-
nes in pec-
catis.

Deus, inquit, ego non sum sicuti cæteri hominum, non sum injustus, non sum raptor, non sum adulter, sed jejuno bis in hebdomade, largas elemosynas do pauperibus &c. Sic multi incipiunt suam confessionem: Laus Deo: De nemine male locutus sum nemini detraxi, nemini injuriam feci, nemini precatus sum malum &c. Audio quotidie sacrum, observo jejunii dies &c. Ad quid ista præambula? non enim petitur quid non feceris, sed quid feceris mali: Ad quid ergo ista? nam sæpe contingit ut graviora peccata sequantur. Itaque se primum laudare, hoc non est aliud quam tantum peccatorem non velle videri quantum es, sed per laudes tuas colorem addere peccatis sequentibus: Et hæc quidem excusationes sunt in peccatis, sed non ita palam, nec aperte.

At alterum genus hominum se aperte excusant. Ajunt se fornicatos quidem fuisse, sed ætati, levitati, amicitia, seductioni alterius hoc adscribunt: Sic maritus interdum peccata quæ fecit, uxori imputat, vel uxor marito, plane sicut *Adam* uxorem suam accusabat ut causam peccati sui, & *Eva*, serpentem: Quomodo tales, qui dicunt se non libidine sua, sed alieno impulsu seductos, verum possunt habere dolorem? hinc tam facile relabuntur: Non debes accusare socios tuos, non tempora, non mores civitatis, ut tuo sceleri velum appendas, sed concupiscentiam tuam, illa te abduxit, ut ait *D. Jacobus cap. 1. Unusquisque tentatur à concupiscentia tua abstractus & illectus*. Hanc rapere debes in jus quæ te abripuit ad flagitium, alioquin numquam verè & serio dolebis.

Verum ne longiores discursus super hac re faciam, hominem tibi depingo, qui licet *Judeus* fuerit, te tamen doceat confiteri: Est is unus de principibus *Israël*, nomine *Sechenias*, qui, ut dicitur, *Lib. Esdræ cap. 10*, coram omni populo hanc confessionem instituit.

Nos, inquit, *1. Prævaricati sumus in Deum nostrum*. Ita accusat seipsum ut non excuset peccatum, aperte enim, & sine ullo involucro se fatetur peccasse.

Quod illud peccatum? *duximus*, inquit, *uxores alienigenas*, contra Dei præceptum, prohibuit enim nobis matrimonia inire cum ejusmodi feminis: Sed forte hoc vos fecistis, ut arma vestra vicinorum armis conjungeretis, & illi vobis auxilio essent in tempore necessitatis; vel concupiscentiæ æstu abducti, duxistis uxores alienigenas; vel certe coëgit forsitan vos rex *Babylonia* ubi fuistis captivi.

Nolo,

Nolo, inquit *Sechenias*, velum addere peccato. Esto illexerit nos aut spes auxilii ut alienigenas duceremus, vel coegerit nos rex, vel forma illecebra nos eo deduxerit, quæ etiam *Davidem* seducere potuit, an ideo calcanda erat lex Dei? frustra involucre teguntur peccata, quia nullum tam grande velum est quo esse licitum possit.

Hoc unum dicit *Sechenias*: *Duximus uxores alienigenas*, quidquid denique sit, sive propter hoc, sive propter illud, peccavimus, *duximus uxores alienigenas*, violavimus legem Dei.

Adeoque, inquit, *Si est pœnitentia in Israël super hoc*: Nota modestiam viri: Diu antea cum omni populo, & multum fleverat, obtulerat sacrificium, intulerat in templum vasa aurea, & adhuc videtur subdubitare de vera pœnitentia. Ubi nunc sunt illi, qui ne guttâ quidem ex oculis profusâ, vix luto peccatorum per confessionem emerfi, putant, se tabernaculum suum posituros in sole extra omne periculum?

Si est, inquit *Sechenias*, *pœnitentia in Israël*; quare times? aut quid dubitas? Nonne flevistis? flevimus: Nonne sacrificastis? omnino: Et adhuc times an Deus tibi possit esse propitius?

Dicis: *Duximus uxores alienigenas*: At illæ fuerunt vestræ uxores: Timeo tamen, inquit *Sechenias*, ut labecula illa queat extergi: Quapropter *percutiamus fœdus cum Deo nostro, & projiciamus universas uxores*.

Optant pacem cum cælo, & Deum placare, quis modus? non alius quam ut tollamus scandalum, fugiamus deinceps occasiones & projiciamus à nobis omnes uxores alienigenas.

Projiciamus, inquit, ne quidem illas alloquamur, aut ad discessum hortemur, nec rogemus eas, vel blandiendo, vel rationibus commovendo, sed inconsultas projiciamus.

Hic vides rursus vere confitentem & pœnitentem. Amor enim surdaster est, & audire rationes nescit. Quare *Sechenias* non tantum sibi à mulieribus istius alienigenis abstinendum dicit, sed eliminandas esse, ne illarum amore irretiti, peccato inhaereant.

Forte aliqui inter Christianos dixissent: Domi sint, sed extra thalamum: Impleamus legem, eis non utendo: Et caveamus ne, si illas ejiciamus, ipsarum nationes provocemus ad arma: Si non sint uxores nostræ, sociæ erunt & adjutrices. Nihil simile dixit *Seche-*

Sechenias, quia sciebat non diu abfuturas à lecto, si mansissent in domibus.

Libido est ignis, si corripit stipulas, etiam frumenta aduret.

Itaque si illi qui fleverant fletu magno, & inierant foedus cum Deo, ita se separant à feminis alienigenis, ut eas ejciant: Tu qui vix unquam doles, & pactum inivisti cum morte, staturum te putas, si domi vel alibi retines *Dalilam* aliquam, quam illicito amore prosequeris? frustra confitetur qui hoc agit, ejciendum est malum ne rursus excrescat. Confitebatur *Sechenias* peccatum suum, sed cum firmo proposito tollendi deinceps omnem occasionem peccandi.

Habet ergo perfectam hic methodum confitendi etiam Christianus, quamvis in *Judæo*: Fleverat ille multum, confitebatur aperte ac plane sine ambagibus, sine excusationibus, & post omnia timebat non satisfactum nisi alienigenæ uxores, occasio peccati & scandali, ad unam omnes ejicerentur.

DISCURSUS VII.

Recensentur animalia immunda quæ non vult sibi Deus offerri.

1. De Cygno.

Postquam Deus decem primis *Libri Levit* Capitibus recensuerat animalia, quæ, tanquam munda sibi offerri volebat in sacrificium, tandem *cap. 11* recenset aliquot species animalium, quæ vocat immunda, prohibetque non tantum sibi illa offerri, sed etiam comedi. Quia autem hæc distinctio inter animalia munda & immunda in ordine ad sacrificium, peregrina videtur, primo & ante omnia inquirenda est causa, quare hæc Deus præceperit?

Respondeo: Primam causam dat nobis *Tertullianus de cibis Judæis cap. 1*. Multa, inquit, à *Judæis* ciborum genera sublata sunt, non ut illa damnarentur, sed ut isti coërcerentur servituri uni Deo, quia ad hoc assumptos frugalitas decebat, & gulæ temperantia, quæ semper religioni deprehenditur esse vicina. Sanctitati enim inimica luxuria est. Hæc est ergo causa prima juxta *Tertullianum*, quod Deus munda & immunda animalia distinxit, ut populus iste